

Veronica Hedenmark driver ett stort och framgångsrikt företag: ”Ingen ville anställa mig.”

Veronica Hedenmark

Ålder: 30 år.

Familj: Elle, en liten pudel.

Bor: I Falun.

Yrke: Företagsledare, föredragshållare, entreprenör.

Fritid: Hitta på roliga saker, resa, lyssna på musik, skriva.

Drömmer om: Att människor visar större ödmjukhet för livet. Ett samhälle med större förståelse och mindre fördomar. Att hjälpa varandra, Skriva en bok.

DRIFTIG VISIONÄR.

Veronica har aldrig tvivlat på sin egen kapacitet – oavsett vad andra sagt.

- så jag startade eget”

Ingen ville ge Veronica Hedenmark ett jobb – hon var ju gravt handikappad. Så hon startade eget. I dag har hennes företag 330 anställda. Affärsidén är lika enkel som genial: Att se till att funktionshindrade får den hjälp de behöver och har rätt till.

AV LOTTA SKOGLUND FOTO ULF PALM

Det gäller att stå med båda fötterna på jorden. Och med alla fyra hjulen också!

Veronica skrattar åt sitt skämt. Hon är rapp i repliken.

Men i grunden är hon djupt allvarlig. Hon vet in på skinnet vad personer med funktionshinder behöver men kan ha svårt att få del av.

Veronica har vigtt sitt liv åt att hjälpa barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder. Det handlar om känslor, praktiska ting och rätt till bra assistans. Hon gör det genom sitt företag VH Assistans.

– Men när jag startade för tio år sedan var det absolut ingen som trodde på mig. Inte banken, inte Försäkringskassan, inga Falubor, inga kompisar. Alla tog för givet att jag skulle bli förtidspensionerad efter studenten, berättar Veronica.

– Det kändes som om Jantelagen slogs in med köttklubbor i huvudet. Jag undrade om jag överhuvudtaget hade en chans att få ett arbete. Ingen hade några som helst förväntningar på mig.

Det är svårt att få jobb när man är ung. Veronica är dessutom funktionshindrad och

kvinnor – tre av fyra orsaker till diskriminering (den fjärde är att vara invandrare).

– Så vem skulle ge mig chansen att visa vad jag kunde? Jag förstod att ingen skulle erbjuda mig ett jobb. Men jag ville absolut inte bli förtidspensionerad. Då återstod bara att starta eget.

– Min drivkraft var att få visa vad jag går för. Men jag hade då också ett behov av att ta revansch på alla som inte trodde på mig, säger Veronica.

MEN NU BÖRJAR VI FRÅN BÖRJAN.

Veronica föddes med benskörhet. Redan vid födseln hade hon fyra frakturer. När hon var nio hade hon brutit olika ben runt 150 gånger.

Som barn var hon med på allt som hände på dagis och i skolan, även om personalen försökte slippa ta med henne på utflykter och idrottsdagar. Så var det på lågstadiet också.

– Tänk dig att ha pratat och planerat i veckor för en skolutflykt med matsäck och sedan få höra att man ska vara på habilitering den dagen och

EXPANSIV. Veronicas företag VH Assistans växer hela tiden.

inte får gå med!

– Jag accepterade det inte och inte mina föräldrar heller. De överbeskyddade mig inte och det är jag glad för. Visserligen betydde det att jag ibland bröt benen, men det viktigaste var att få vara med i gänget.

– Jag kände mig inte som funktionshindrad när jag var liten och det var jätteviktigt.

Så här sammanfattar Veronica sitt kroppsliga läge i dag:

– Jag vet vad det är att ha ont. Jag kan inte gå, inte borshta håret, inte gå på toa eller skriva på datorn. Jag kan inte göra mycket mer än att prata.

VERONICA BEHÖVER HJÄLP

med allting, dygnet runt – utom att med tänka, tala och sätta fart på positiva processer för att hjälpa andra funktionshindrade. Hennes egna erfarenheter ligger förstås till grund för hennes affärsidé.

– En sommar kom 40 olika personer hem till mig, utsända av kommunens hemtjänst. De hade inte en aning om vem jag var eller vad jag behövde. Det var hemskt.

– Så jag vill höja statusen på yrket personlig assistent, säger Veronica. Det är så oerhört viktigt vilka som jobbar tillsammans med den funktionshindrade. Det är ett jobb som kräver stora insikter, självkännedom och förmåga att sätta sig in i en annan persons livssituation. Arbetet som personlig assistent pågår dygnet runt, året om.

Veronica satsar därför på utbildning och kompetensutveckling för personliga assistenter. Assistenterna får friskvård och bra arbetsförhållanden.

Och tji fick alla de som automatiskt räknade bort Veronica!

Det har nu gått tio år sedan hon startade sitt företag. I dag har det drygt 330 anställda i hela landet och företaget växer från Norrbotten till Skåne. De flesta anställda är personliga assistenter som hjälper funktionshindrade i vardagslivet. Tolv administratörer jobbar på kontoren. Veronica åker land och rike runt och förhandlar för personer med funktionshinder som behöver personlig assistans.

– Att personer med funktionshinder ska få sin rätt är nummer ett i företaget, berättar

PUDELN ELLE är Veronicas ständiga följeslagare, både hemma och på jobbet.

Jag hjälper matte!

FORTS ▶

tar Veronica.

Därför hjälper hon till med förhandlingar på Försäkringskassan och anlitar en extern juristbyrå som har specialiserat sig inom socialrätt. Juristernas uppgift är att överklaga felaktiga beslut hos Försäkringskassan eller kommunen.

Är det svårt att få rätt till personlig assistans, undrar jag.

– **OFTA ÄR DET SVÅRT.** Familjerna befinner sig oftast i en svår och många gånger ansträngande livssituation. Vi vinner många mål i länsrätt och kammarrätt.

– Det är egentligen inget fel på lagstiftningen och inget fel på Försäkringskassan centralt. Men enskilda lokala tjänstemän bedömer behoven väldigt olika och kan bita sig fast i felaktiga bedömningar. De vill spara pengar och avslår ansökningar. Då överklagar vi med hjälp av jurister.

Veronica säger att hennes drivkraft ligger i att alltid vara hungrig, att vilja något mer, att arbeta hårt för sin idé. Det blir ett engagemang som blir en livsstil.

– **JAG ÄLSKAR MITT JOBB,** utbrister hon. Jag har en stark lust att leva. Det känns viktigt att få möjligheten att hjälpa andra. Det är underbart att vara med och skapa något stort. Till min hjälp finns många duktiga medarbetare som gör ett fantastiskt arbete.

– Samtidigt känns mitt eget liv som en enda lång ansökan. En ansökan om att få mina rättigheter tillgodosedda. Och så är det för de flesta funktionshindrade.

Vi ska gå på gång förnya våra ansökningar om olika rättigheter och hjälpmedel, även när det står klart för alla att vi lever med livslånga handikapp som vi inte tillfrisknar från. Systemet skapar många jobb för administratörerna, men är det verkligen ett bra sätt att använda skattemedel på?

Veronica själv är van vid att få hjälp med det mesta. Men det betyder inte att det är lätt.

– Det är ett ingrepp i integriteten och det blir svårare ju äldre jag blir. Det finns ingen sfär av mitt liv som inte setts

av någon annan.

– Jag har inte haft möjlighet att välja min livssituation. Men valet är mitt att göra det bästa utifrån mina förutsättningar.

Nyligen var Veronica på Öland. En kväll gick hon ut på restaurang med en kompis. En kille intresserade sig för henne och sa: "Jag har aldrig haft sex med en rullstol."

– Inte jag heller, svarade jag. Vad är det för konstigt snack, säger Veronica?

En annan kille kom fram och frågade: "Vad är det för fel på dig?"

– Inget, svarade jag. Då frågade han: "Vem ska passa dig i kväll då? Jag har hört att man ska ha vårdare."

I sådana lägen gäller det att kunna stå upp för sig själv och försöka förstå hur personen tänker.

– Vi kan skicka folk till månen men inte acceptera olikheter och mångfald i vårt samhälle. Vi måste vidga mångfaldsbegreppet, hävdar Veronica.

VERONICA HAR HJÄLPT många föräldrar som fått funktionshindrade barn. Hon berättar om en författare som beskrivit det ungefär så här:

"Att vänta barn är som att förbereda sig för en härlig resa till Italien. Så föder du ett funktionshindrat barn. Det är som att komma till ett annat land. Du välkomnas till Holland i stället. Det var inte dit du ville och det är svårt att acceptera. Men det går att leva i Holland också."

– Men det är ett svårt och livslångt trauma att få ett funktionshindrat barn. Det innebär en sorg hela livet. De mörka känslorna finns och måste finnas. Då är det viktigt att få träffa andra i samma situation som kommit lite längre i processen.

Jag undrar om det finns mycket oro inom henne till vardags. Veronica svarar med en klokskap som kunde tillhöra en betydligt äldre människa.

– Vi fokuserar och lägger energi på fel saker. Vi oroar oss för vad vi tror kan komma. Men min erfarenhet är att de prövningar som kommer inte går att förutse. Så vi oroar oss i onödan. ■